

11. Zhang F., Ge H., Zhang F., Guo N., Wang Y., Chen L., et al. Biocontrol potential of *Trichoderma harzianum* isolate T-aloe against *Sclerotinia sclerotiorum* in soybean. *Plant Physiol Biochem.* 2016. 100. P. 64-74.

12. Zhang J. X., Xue A. G. Biocontrol of sclerotinia stem rot (*Sclerotinia sclerotiorum*) of soybean using novel *Bacillus subtilis* strain SB24 under control conditions. *Plant Pathology.* 2010. 59. P. 382-391.

Побережна Людмила

викладач спецдисциплін відділення «Агрономія»

Коледж Подільського державного аграрно-технічного університету

Кам'янець-Подільський, Україна

ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИРОЩУВАННЯ СЛИВИ

Слива найбільш урожайна серед кісточкових порід, досить скороплідна, плодоношення з третього-четвертого року, і найбільш пристосована до ґрунтово-кліматичних умов України. Головне, вона дає цінні плоди як для споживання у свіжому вигляді, так і для різноманітних видів переробки.

Найбільш придатними для використання у свіжому вигляді є плоди сортів групи ренклодів, вони крупні, солодкі, дуже соковиті і смачні, але не придатні для тривалого зберігання. З настанням осені в садах досягають сливи групи угорок. Вони смачні свіжими, але головне придатні для переробки [1].

Унікальні корисні властивості чорносливу: наявність у складі антиоксидантів, що сприяють виведенню холестерину; надання антибактеріальної дії (істотно скорочує розвиток сальмонельозу, сповільнює ріст стафілокока і кишкової палички); нормалізація обміну речовин і роботи шлунково-кишкового тракту; позитивний вплив на роботу серцево-судинної системи, рекомендований при підвищеному тиску; нормалізація стану організму при занепаді сил, депресії, авітаміноз, зниження рівня працездатності; запобігання зростанню злоякісних клітин [2].

Слива є однією з найбільш стійких порід до низьких температур і весняних заморозків та найменш пошкоджується грибними хворобами. Вона більш чутлива як до недостатнього забезпечення вологою, так і надмірного перезволоження, низького рівня забезпечення основними елементами живлення, несприятливої реакції ґрунту, недостатнього освітлення тощо. Найбільш придатними для неї є родючі вологоємкі ґрунти: чорноземи опідзолені, темно-сірі опідзолені, сірі лісові, чорноземи вилугувані та чорноземи типові середньо суглинкові та дерново-підзолисті. Оптимальною є слабокисла (рН=5,5) реакція ґрунтового розчину. Сливові насадження потребують багато азоту і калію і зовсім мало фосфору.

Основною вимогою до сорту в сучасних умовах є швидко- та великоплідність, стійкість до хвороб та стриманий ріст дерев. Найбільш придатними для створення інтенсивних насаджень і придатними для переробки (виготовлення чорносливу) є такі сорти:

Ана Шпет

Сорт німецького походження. Пізнього терміну дозрівання. Сливові дерева середнього розміру, округлої, трохи витягнутої вгору крони. Перші врожаї з'являються вже через п'ять-шість років.

Плоди крупні та середньої величини (40 г), овальні і округло-яйцевидні. Шкірка гладка, зелена, червоно-синя (до темно-пурпурного) з характерним синюватим для плодів слив нальотом. Внутрішня частина сливи жовто-зеленого кольору, пружно-щільна, на свіжому повітрі трохи темніє, з кислинкою. Кісточка у дозрілих плодів відділяється від м'якоті.

Стенлей

Дерево середньоросле, з широкоовальною середньої густоти кроною. Скелетні (основні) гілки відходять від стовбура майже під прямими кутами, що забезпечує міцність дерева та зручність його формування. Пагоноутворююча здатність слабка. Пагони довгі, синьо-чорні. Зимостійкість середня, сорт стійкий проти хвороб сливи. Цвіте пізно, дуже рясно. Сорт самоплідний, самозапильний є добрим запилювачем.

Плоди темно-сині, майже чорні. М'якоть щільна, жовта, з добрим кислувато-солодким смаком. Кісточка середньої величини, напіввідстає.

Транспортабельність висока.

Використовують у свіжому вигляді для виготовлення чорносливу, різних видів переробки та заморожування.

Угорка італійська.

В Україні входить до трійки основних сортів. Зимостійкість висока. Цвіте пізно. Сорт самоплідний.

Плоди більші за середні (34 г), овальної форми, темно-синього, майже чорного забарвлення, з густим сизим нальотом. Шкірка товста і міцна. М'якоть зелено-жовта, щільна, в міру соковита, чудового кисло-солодкого смаку. Кісточка середньої величини, відділяється легко.

Плоди високої товарності та транспортабельності; універсальні у використанні, особливо цінні для виготовлення чорносливу вищого гатунку. Достигання пізніє, майже одночасне.

Для закладання насаджень використовували стандартні саджанці (табл. 1).

Таблиця 1. Потреба в садивному матеріалі

№ п.п.	Сорт	Площа посадки, га	Рік посадки	Рік ремонту	Необхідно саджанців, шт.		
					Всього	в тому числі	
						для садіння	для ремонту
1	Ана шпет	1	осінь 2018	весна 2019	550	500	50
2	Стенлей	1			550	500	50
3	Угорка італійська	1			550	500	50
	Разом	3	х	х	1650	1500	150

За місяць до садіння проводили звичайну оранку на глибину 20-22см із внесенням органічних добрив.

Перед розбивкою ділянки і посадкою саду проводили культивуцію.

Передсадивне застосування органічних і мінеральних добрив забезпечує дерева основними елементами живлення протягом трьох років, сприяє нормальним умовам росту і розвитку дерев.

Розрахунки внесених доз добрив проводили у відповідності із вмістом у ґрунті

поживних речовин, реакції ґрунтового розчину. Орієнтовні норми добрив для даної зони і типу ґрунту вказані в (табл. 2).

Таблиця 2. Передсадивна потреба в добривах

Вид добрив	Дози добрив	
	кг/га д.р.	фізична вага, т
Потреба на 1га		
Органічні добрива		45
Фосфорні – суперфосфат простий	90	0,45
на всю площу (3га)	270	1,35
Калійні – калійна сіль	90	0,3
на всю площу (3га)	270	0,9

Для садіння використовували однорічні саджанці з діаметром штамба понад 12 мм і висотою понад 120 см.

Глибина садіння така, щоб місце щеплення знаходилося на висоті 5-10 см над поверхнею ґрунту і вище. Біля кожного дерева встановлювали дерев'яні опори у вигляді кілків висотою понад 120 см. Саджанці підв'язували до них «вісімкою» над першою чи другою гілкою в кроні. Найбільш придатним для підв'язування дерев є м'який, міцний і надійний синтетичний трубчастий шпагат.

Отже, при вирощуванні сливи одним з найважливіших аспектів є технологія вирощування та впровадження високоврожайного садивного матеріалу.

Список використаних джерел

1. Шевчук Л.М. Основи формування споживчого комплексу плодів ягідних культур в Україні. Київ : Логос, 2015. С. 46-52.
2. Омельченко І.К., Гриник І.В. Садівнича наука України: минуле, сьогодення, перспективи. Київ : «Преса України», Інститут садівництва НААН України, 2012. 528 с.

